

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

חג הסוכות

• תולדות אדם •

בזמן האסיפה המביא שמחה צריך גם לראות חסרונו
כי אסיפת תבואות משדה הוא ענין שמחה, כמאמר הכתוב "וחג האסיף כו", [חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיבך] והיית אך שמח". ולאשר כי צריכין להזהר בעת שמחה לבלי לשכוח ח"ו ביראת ה', לזה בא ענין הפאה שמניח, היינו שאינו מניח אליו כל השמחה לאסוף הכל, רק משייר מפני יראת ה'. גם בא להראות שאינו עדיין בשלימות, כי בישראל כאשר בא לאיזה שלימות, מכיר על ידי זה שחסר לו משלימות. וזהו ענין הפאה, שאינו גומר שמחתו.

ל"ה עמוד רסו

• ארון עדות •

כוונת 'תשבו' הוא שיהא ביישוב הדעת בסוכה

בסוכות תשבו שבעת ימים.

אז יאמר, "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", כי ידוע שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, והטעם כי המלכות היא כוללת כל העם, כמו הנשמה שהיא כוללת כל הגוף. והנשמה שהיא בראש צריכה שתהיה במנוחה וביישוב הדעת, ואם ח"ו הראש מבולבל מעט, אזי

כל הגוף איננו מתנהג כסדרו הראוי, יען כי הראש שהנשמה בו הוא הכולל ומנהיג כל הגוף על סדרו. ולכן צריך לשמור הראש מאד, לבל יתבלבל ח"ו.

דוגמת כן המלכות היא כוללת העם המנהיג אותם, ולכן צריך שיהיה במנוחה וביישוב, וזה הרמז 'אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד'.

והיום בסוכות כל ישראל כמלכים, וצריכים להיות במנוחה וביישוב, ולכן כתיב 'כל האזרח בישראל ישבו בסוכות'. ולכך בסוכות אנו צריכים להיוושע בכל טוב בכל ענינים, שיהיה לנו נחת ומנוחה וישיבה, אמן.

לסוכות עה

• חלקת יהושע •

ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות. **וַיִּבֶן** לו בית", תורה ותפלה היה אצלו בבחינת 'בית'. – אך 'ולמקנהו' עניני עולם הזה, בבחינת 'סוכות', בדרך ארעי.

דף סב:
אז יאמר, באם "למקנהו עשה סוכות" [סוכה דירת ארעי], באם מבין שכל עניני הגשמיות הם ארעי. אז מדה במדה – ["ויבן לו בית"], נותנים לו בקביעות עבודת השם יתברך.

דף סא.

• זכרון משלים •

בכל יום מסוכות מבטלים שם משמות

היצה"ר

וזהו חג הסוכות נקרא זמן שמחתינו, מפני שאז עיקר זמן השמחה, וצריך כל אחד ואחד לראות שיבוא משמחת הגוף לשמחת הנפש באהבת השי"ת, ועל ידי זה יכול לבטל היצר הרע מכל וכל מלהסיתו ומלהדיחו.

וזהו דאיתא בגמרא [סוכה נב.] "שבעה שמות יש לו ליצה"ר". ולכאורה מאי נפקא מינה בזה. אמנם רמז יש כאן, שעל ידי שבעת ימי החג, ועל ידי שבע המצוות שמקיימים בכל יום, יכולים לבטל בכל יום שם אחד משמותיו, עד שנתבטל לגמרי.

וזהו ענין סיכוך בפסולת גורן ויקב [סוכה יב.], עיקר מצות החג הוא להוציא הפסולת וישאר רק טוב.

עמוד קיג

• מבשר טוב •

כסוכות נצבר שפע קדושת הימים הנוראים

לכל השנה

ענין חג הסוכות, שהוא "חג האסיף". שתיכף ומיד אחר הימים הנוראים צריכים אנו לעשות פעולות להחזיק בקרבנו שפע הרוחניות, שהרי בימים הנוראים אין אדם מישראל שלא יתעורר לבו בקרבו, [וכו.].

ולפיכך חג הסוכות נקרא "חג האסיף", שהוא עת אסיפה ותיקון, שנוכל

לאסוף כל הדברים שנעשו שלא כהוגן, ובפרט בדברים הגשמיים שנעשו שלא כהוגן, ועבודתנו בימים אלו הוא לתקן הדברים הללו, בכח השפעת חג הסוכות.

אושפיזא דיוסף תש"ע

III מצוות הסוכה III

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

הלימוד מן הסוכה כי העולם אינו שווה מאומה

פעם אמר בדברי תורתו, שהטעם שיוציאים מדירת קבע לדירת עראי, נועד להראות שכל העולם אינו אלא דבר עראי, ואין ראוי להיאנח ולדאוג עליו, אם קורה ח"ו משהו לא טוב, שהרי בלאו הכי כל העולם אינו אלא דבר חולף. לאחר מכן במהלך עריכת השולחן, בעת שרבי שלמה לייב קם ממקומו, מרוב הדחיפות והלהץ שהיה בסוכה, התמוטט הספסל ונפל על רגלו, ואז יצאה אנחה מפיו של רבי שלמה לייב.

אחד החסידים, לרוב פשטותו, העיז פניו והקשה, הרי הרבי אמר זה מכבר, שכל העולם אינו ראוי להיאנח עליו אפילו אנחה אחת? ענה רבי שלמה לייב, אמנם נכון, העולם אינו ראוי להיאנח עליו, אבל בכל זאת, בשעה צרה, כאשר כואב צריך לזעוק. אבל על האדם לדעת גם בשעה זו, בשעה שכואב, שאכן העולם אינו ראוי להיאנח עליו, לפי שעליו להאמין שהכל הוא מהשי"ת, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ואז כאשר יתחזק האדם באמונה,

יכול המזיק לבוא, ולא יבוא בה שום נגף רח"ל, וכך ניצלו מכל המזיקים. - ואף שהיה זאת באמצע השנה, ולא בחג הסוכות, מ"מ עצם קדושת הסוכה כבר הועילה להבריח מהם כל צר ומשטין מזיק ומקטרג, בהיותם תחת השמירה החזקה ביותר.

דעך כמה משפיעה קדושת הסוכה נוכל ללמוד מן המעשה שהיה אצל הרה"ק הרבי ר' זושא זצלה"ה זי"ע, שפעם נקלע בדרכו באיזה כפר גידת, והיה נצרך להכין עצמו בהכנות, ובימים ההם עדיין לא הי' בית הכסא מתוקן כבימינו, והיו צריכים לצאת למקום מרוחק, ולהכין עצמם בכורות וחספירות שהוכנו שם לצורך זה, וכמובן דיני זה המקום ברוב זוהמתו, שהוא מופקע מכל דבר שבקדושה.

והנה בהגיע הרה"ק הנ"ל, לאותו מקום להכין עצמו, לא עלתה בידו בשום אופן, ואף שכנר' מטבעו הוקשה לו, לא הי' יכול בשום פנים ואופן להתפנות שם, והי' הדבר תמוה בעיניו. וכאשר שאל לבעל האכסניא שהיה עם הארץ גמור, על מעשיו שם באותו מקום, נודע לו מפיו ששם עושה הסוכה בחג הסוכות, וצהלו פניו שהבין סיבת הדבר, שהיא מחמת קדושת המצוה.

ובהתבוננות בביאור זה המעשה הנורא, נראה דהלא פשיטא שזו הסוכה פסולה הייתה מעיקרא, כאשר המקום מיסודו בית הכסא קבוע, הנאסר בכל דבר שבקדושה, אף בדיבור בעלמא, ולא כל שכן במעשה ובנין הסוכה הקדושה. [וכו']. וכיצד אם כן היתה בה קדושה

יידע אל נכון, שאין כל מקום לדאוג ולהיאנח.

עמוד פג

• דברי בינה •

בסוכה אפילו ע"י פסולת יכולים לעשות אורות מקיפים

וזה הוא גם כן, בחינת חג הסוכות. דהנה אמרו חז"ל ע"ה [ר"ה יג.]: "באספך מגרנך ומיקבך - בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר" - שבזה מסככים. והענין הוא, כי בחינת סוכה, הוא אור המקיף כידוע, הרומז שאפילו מפסולת גורן ויקב, יכול האדם לעשות מהם אורות מקיפים, שזה קדושת הסוכה.

פרשת האזינו ושבת שובה עמ' קצה

• הלקת יהושע •

כי בסוכות הושבתי וגו'. (ויקרא כג מג) **לרמז** שיש יצר בחינת צפון, [שעושה מעבירה מצוה וממצוה עבירה]. והתיקון - סוכות, כמו שכתוב [תהלים כז ה] 'כי יצפנני בסוכו'. וזה 'למען ידעו', בחינת דעת, אם אין דעת הבדלה מנין [ירושלמי ברכות פ"ה ה"ב], שזוכין להבחין.

לחג הסוכות

• מבשר טוב •

מעלת מקום הסוכה והשפעתה לכל ימות השנה **ועברא** ידענא מהרה"ק הרבי ר' מאיר זצלה"ה מפרימישלאן, שבאו אליו פעם אנשי עיר אחת ששלטה בהם ל"ע מגיפה, והפילה חללים רבים מישראל. ואמר להם שיכנסו כולם לתוך הסוכה, ששם לא

קדושה במידת מה על עצם האדמה, מקום המטונף בטומאת ביהכ"ס.

קל וחומר בן בנו של קל וחומר, כאשר איש ישראל רוצה המצוה ועושה ומקיים אותה בידיים, במקום קדוש, עד כמה שתשפיע המצוה עצמה בעת קיומה על האדם עצמו, הקדוש בפנימיותו בקדושת איש ישראל.

ומה שאין אנו מרגישים בזאת, הרי הוא מפחיתות ערך הרגשותינו לכל דבר שבקדושה, שצריכים לזה דקות הרגשה כמו של הרבי ר' זושא זצוקללה"ה. אבל האמת עלינו לדעת ולהאמין שהשפעת קדושת הסוכה נוראה ועצומה היא על נפש רוח ונשמה של איש ישראל באשר הוא שם, ואע"ג דאיהו לא חזי מזלי' חזי. וגם אם יהי חלילה מזוהם בשיקוץ טומאת החטאים רח"ל, תחדור לליבו קדושתה הנוראה עד אין חקר של הסוכה קדישא, ותוכל להחזירו למוטב, לקרבו לאביו שבשמים, ולהבריה ממנו כל מיני טומאות החיצונים למיניהם. ולקיים ולשמור בידו כל הקנינים הקדושים שרכש האדם בימים קדושים הללו, שיתקיימו וישמרו בידו, בהשפעת שמירת קדושת הסוכה.

III הושענות III

• תורת הרה"ק מלענשטא •

הושע נא כבושה בגולה, לומדת יראתך. הנה נודע שכל דבר שכבוש הרי הוא כמבושל, שמקבלת טעם. הרי אנחנו

בסוכה שכזו, עד שהרגיש הרה"ק בקדושה הנפלאה, שהשפיעה סוכה פסולה שכזו, על המקום [וכו'], והוא צ"ב.

אך ביאור אמיתת זה הענין, כאשר אמרו ז"ל בכמה מקומות [קידושין מ.] "אמר רב אסי, אפילו חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה". והיינו שברצון טוב של איש ישראל לקיום המצוה, כבר עולה לו בזה כמי שעשה מצוה משלם. ובכח הרצון הטוב בלבד להשפיע קדושה עצומה ממש כקדושת המצוה עצמה. וכן הוא מבואר בחלקת יהושע זיע"א בכמה מקומות, שמכח רצון טוב יכול להמשיך השפעות קדושה עצומות על האדם, אף שלא יצאו אל הפועל רק בהשפעת הרצון בלבד.

והוא המכוון בדבריו הקדושים של הרבי הק' מלובלין זצוקללה"ה, שהיה אומר בפה קדשו מדי בוקר בעת קומו משנתו, "רבוש"ע איך וויל זיין גיט", שבוה שהביע רצונו הק' לטוב, השפיע קדושה עצומה בהשפעת זה הרצון והארכנו בזה במ"א.

ומעתה הלא דברים קל וחומר, ומה אם במבואות המטונפות בתוך שיקוץ זוהמת בית הכסא, היתה חופפת קדושתה של הסוכה הקדושה, אף על המקום עצמו באמצע השנה כאשר לא היתה שם הסוכה כלל. ואף גופה של סוכה לא הי' בכשרות כמבואר, ורק מתוך רצונו הטוב של איש ישראל וכוונתו לקיום המצוה, כבר השפיע

וקץ לצרות ישראל, יעזור השם יתברך שנגאל בכלליות ופרטיות ונזכה לביאת גואל צדק אמן.

הילולא דצדיקיא פרק י

• תולדות אדם •

הושענא פרחים להעצימה.
יש לפרש, כי הנה בימי רצון שעברו בוודאי נתעורר בכל אחד ואחד הרהור תשובה וקבלת הטוב על ההבא, כל חד וחד לפום דרגא דיליה. כי בימים הללו אפילו אם לבו כלב האבן, בהכרח יבוא לו איזה התעוררות לטוב, ורק שההתעוררות אינו עדיין בגמר השלימות, כל זמן שלא יצא כח התשובה אל הפועל. והוא רק כמו פרח, שלא נגמר. - וזה שאנו מבקשים "הושענא פרחים להעצימה", היינו שהפרחים הללו, נפש רוח נשמה חיה יחידה. שהפריחו בימי רצון שעברו עלינו לטובה, תחזק אותם בחסדך, שיהיה להם תקומה לבל יהיו נפולין. גם יהיה להם קיום שלא יתבטלו, ושנוכל להוציאם אל הפועל, להיות מתוקן ומקובל לפניו יתברך שמו כראוי וכנכון.

ליום א' דסוכות

III לשמחת תורה III

• תורת הרה"ק מלענשטנא •

עצרת הוא מלשון עצור, שצריך לעצור בעצמו ביום שמיני עצרת, את כל קנייני הקדושה שרכש בימים הנוראים שעברו עלינו לטובה, שיהיה שמור אצלו לכל השנה. וזהו עיקר עבודת השם.

עמוד פט

בגולה עידן ועדנים ועל ארץ טמאה וכבושים תחתם. אף על פי כן אנו צועקים אליך 'לומדת יראתך', שחפצים אנו ליראה שמך, וזאת כל עיקר מגמת חשקנו ומאווינו שיהיה יראתך עלינו, ולא קבלנו ח"ו שום טעם מהכבושה. וזו "כבושה בגולה", אף על פי כן "לומדת יראתך", אמן כן יהי רצון.

• תורת הרה"ק מלענשטנא •

הושענא דגן מדלקת.
'דגן' הם בני הנעורים, כמו שכתוב "דגן בחורים" [זכריה ט יז], שתציל אותם מהרהור היצר הרע ומתאות הבחורות ונערות. וזו "דגן מדלקת", שלא ידליק בהם היצר הרע ח"ו, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום [תהילים כה ז]: "חטאת נעורי ופשעי אל תזכור".

• תורת הרה"ק מלענשטנא •

הושענא פרחים להעצימה.
הם גם כן בני הנעורים, כמו 'פרחי כהונה' שיפרחו בכל טוב, ולהעצים אותם ולחזק אותם, שיהיו בריאי' ושלימים. אכ"ר.

עמוד פז-פח

• מבשר טוב •

הושענא סוכלת סבלך.
ואיתא בספרים הקדושים שבזה העולם, הצדיקים הקדושים סובלים סבל השם יתברך, ואינם דוחים הקץ להביא הגאולה, אמנם בעולם העליון, בכוחם לבקש ולהתחנן על כלל ישראל, שיהיה סוף

• דברי בינה •

בשמחת תורה מתעלים 'כל' איש ישראל אף הפחותים

"כל איש ישראל", רומז ליום שמחת תורה. כי ענין שמחת תורה הוא, שאז, אחר כל הימים אלו הקדושים, זוכין ישראל לילך בדרך התורה, שזה עיקר השמחה והחדוה לפניו יתברך. והנה בעת שמחת המלך אז הוא מקרב לכל האנשים, אפילו להפחותים והנמוכים. כמו כן בשמחת תורה מתעלים כל איש ישראל, אפילו הפחותים והגרוועים שאין בהם שום דבר טוב ח"ו, רק מה שהם מכונים בשם ישראל - גם הם יכולים אז להתקרב ולהתעלות למלך הכבוד ביום שמחתו.

לאכול עם איזה מאוהביו, אבל הוא בוש לאכול עמהם בהיכלו פנימה, מפני שאינו לפי כבודו להכניס אנשים כאלו בביתו ובהיכלו, לכן מצוה לבנות בנין מיוחד אשר שם יאכל אתם, וישמח עמהם. ויש בחינה ב' בזה, אדרבא, מפני גודל האהבה שהוא יתברך רוצה להתייחד עם עמו ישראל, שאין העולם ראויים לראותה, הוא מתייחד עמנו במקום נסתר ונעלם, להמתיק סוד עמנו, ובביתו היו איזה מפרידים ומעוררים על זה.

לבן ברוב רחמיו ציוונו לעשות סוכה כל שבעה. ובאמת בחינת סוכה הוא על דרך זה, כי הראשי תיבות של ב'סוכת ת'שבו ש'בעת, הוא שב'ת. כי השבת מורה על עצם היחוד האהבה השלימה, כמו שאמרנו ז"ל במדרש רבה משל למלך ומטרונא שהיו יושבין ומשיחין, מי העובר ביניהן חייב מיתה, עיי"ש.

והנה בשמיני עצרת ניכר אשר מצוות הסוכה הוא על בחינה הקדושה, שמפני גודל האהבה רוצה יתברך ביחוד אמיתי שלא יעבור זר בתוכנו ח"ו. כי בשמיני עצרת מתבקשים אנחנו לביתו ולהיכלו פנימה, מזה מוכח אשר הסוכה לא היתה מפני הבושה ואיזה צד פירוד ח"ו. וזהו "קשה עלי פרידתכם". היינו, שיקשה עלי אם תחשבו ותסברו שהיתה הסוכה מבחינת פירוד ח"ו, ואיזה בושה שהוא יתברך מתבייש ח"ו להתייחד עמנו. וזהו "פרידתכם", שתסברו שהיה מצד פירוד ח"ו, רק שהוא מבחינת אהבה הפשוטה. והראיה, שאתם מתבקשים להיכלו פנימה.

עמוד קפי

פרשת נצבים עמ' קלט

• דברי בינה •

ענין הסוכה הוא קירוב גדול של השי"ת עם ישראל עם קרובו

ביום השמיני עצרת תהיה לכם. ופירש"י ז"ל: "משל למלך בשר ודם וכו' קשה עלי פרידתכם". ולכאורה, לפי הטעם הזה, מהראוי היה שיעצרו בסוכה, שיאכלו באותו המקום שאכלו כל הז' ימים. ובאמת אם אוכלים בסוכה, יש בזה חשש איסור בל תוסיף.

והנראה בזה, דהנה בענין מצות סוכה אפשר לומר בזה ב' דרכים: האחד הוא, מפני שאין אנחנו ראויים לבוא אל בית המלך פנימה, ולכן ציוונו יתברך לבנות מדור מיוחד שיתייחד שם עמנו. והדמיון בזה, כמו מלך בשר ודם שרוצה

✻ עובדות ומעשיות מרבתינו הקדושים ✻

בסיביר, ענהו רבינו בחיור: "הם, הרוסים, עשו צרות גדולים. אני בניתי והם שברו. אני בניתי והם שברו". עד שעלה בידו לקיים מצוות סוכה כהלכתה.

והוסיף רבינו הקדוש וסיפר, שהיה לו שם שאלה מעניינת בהלכה, שישן בסוכה בלילה הראשון של החג, ובאמצע הלילה נהיה קור חזק וכפור, וכשקם בבוקר היו כל אבריו קפואים, עד כדי שאם היה מזוי אחד מאבריו היה נופל האבר. וסיפר, שבלילה השניה לא היה יכול לקבוע להלכה אם מותר לו להשאר לישון בסוכה, והספק היה, כיון שעכשיו עדיין לא כל כך קר שיהא פיקוח נפש, אז הוא אינו מחוייב לחשוב מה יהיה במשך הלילה, ולכן נשאר לישון בסוכה, וכך עשה בכל שאר לילות החג.

שיורי מצוה

בספר תורת היהודי הקדוש (עמ' קי) כתב: יש להניח אתרוג מחג הסוכות, ולאכלו בחמשה עשר בשבט.

מרן אדמו"ר זצ"ל בעל חלקת יהושע היה שומר את השמן שתלה בסוכתו, ומשתמש בו להדלקת נרות חנוכה.

אדמו"ר מסערט ויוניץ שליט"א נכד רבינו בעל חלקת יהושע זיע"א רגיל להמחיש את מה שזכו עיניו לראות כאשר בירך רבינו הק' ברכת "לישב בסוכה" בליל יו"ט ראשון של חג הסוכות, מתוך התלהבות נוראה, כשכולו בוער באש קודש, עד שהמחזה הנפלא השאיר עליו רושם עז, ואף שעברו מאז עשרות שנים בכל פעם שמברך 'לישב' נזכר הוא במחזה נעלה זה. (אור עולם עמ' לח)

מסירות נפשו של מרן משעדליץ למצוות סוכה

צעיר בניו של מרן הדברי בינה זי"ע הלא הוא מרן הרה"ק משעדליץ זיע"א, שנסתלק למגינת לב אך כחצי שנה אחר שהחל להנהיג עדרתו, וימי הנהגתו לא ארכו זמן רב, פטירתו של רבינו הק' בז' חשוון תרס"ו, היה זה אחר מחלה שנפל למשכב בימי חג הסוכות, ומרוב התאמצותו לקיים את מצות סוכה, כמו גם שאר מצוות החג והנענועים במסירות נפש, הצטנן ונחלה ונפל למשכב, ושוב לא קם ממטתו. זיע"א.

לא להפסיד רגע אחד בסוכה

אור הסוכה הקיף את מרן אדמו"ר זיע"א בעל חלקת יהושע בכל ימות חג הסוכות, ולא יצא ממנה כלל. הדבר ניכר ביותר כאשר לוותו של חסיד שהסתופף בצל רבינו זי"ע ר' יחיאל משיח' ע"ה הייתה בחול המועד סוכות, ורבינו יצא ללוותו, והיה אך עבר רכב החברא קדישא מעם פני רבינו, מיד רץ רבינו בכוחות גדולים על מנת לחזור כמה שיותר מוקדם לסוכת צילה דמהימנותא, עד שהמלווים לא עמדו בקצב הליכתו, וכשהגיעו ראו אותו ממש מתנשף מעמל הדרך...

כיצד קיים מרן החלקת יהושע מצוות סוכה בקור הנורא של סיביר

בקור המקפיא של רוסיה, לא ויתר מרן בעל חלקת יהושע על מצוות סוכה, ומסר נפשו על מצווה חביבה זו אף בקור המקפיא של ערבות סיביר, כפי שסיפר לאחר שנים להרה"ח רבי ישראל רונצווייג ז"ל, כאשר שאל את רבינו, מה עשה עם מצוות סוכה

קדושים אשר בארץ המה ואדירי כל הפזי במ

בקריב!

כי הנה בוודאי על ידי הדפסת ספריהם הקדושים בהוד והדר, מקיימים בזה חובת:

"מכבדו בחייו ומכבדו במותו" [קידושין לא: וש"ע יו"ד רמ"ו]

— אשר מחוייבים בזה בצדיקי הדורות, כמו שמחוייבים מדין כיבוד אב ואם.

כי הצדיקים הם אבות לדורם ודורות הבאים בכלליות ובפרטיות, הן אבות הדור והם אבות היחידים, ודאגתם נתונה להכלל והפרט.

[כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, הקדמת ארון עדות]

הדפסת הספר ממתנה למיסוי ההוצאות

המעוניין להנציח ולהיות שותף בזכות הדפסת הספר:

טובה פרידמן 054-846-8765

יישר כח גדול לכל התורמים השותפים והנושאים בעול עד עתה, תבורכו ככל הברכות

ליצירת קשר: bd4376@gmail.com